

Bibelarkeologisk resa – med arkeologen Richard Holmgren 3- 10 okt 2018

Jordaniens historia är på många sätt unikt ur ett bibliskt perspektiv. Här finns lämningar och kulturhistoria som genast kastar dig tillbaka till många av de ikoniska berättelser du känner från det Nya- och Gamla testamentet. Du erfår naturupplevelser med fantastiska vyer, möten med beduiner, besök innanför avspärrade utgrävningsplatser och vandringar utanför turistområden. Där upplever spår och lämningar efter förlorade städer – både en av världens äldsta eller mytomspunna Petra, Jerash, Philadelphia och bronsålderns Sodom. Du inspekterar eremitgrottor, bestiger heliga berg, gör salta bad vid förstklassigt boende och vrider på 5000 år gamla relikier.

Er guide, Richard Holmgren är arkeolog och har arbetat i Mellanöstern i snart 30 år. Han guidar dig vid hans utgrävningsplatser vid Döda havet och i klippstaden Petra samt en mängd andra spektakulära platser. Resan är för dig som är nyfiken på landskap och biblisk historia med lämningar och berättelser om dess mest ryktbara karaktärer. Oavsett om du är resenär, upptäcktsresande eller pilgrim, så får du en ram som du kan fylla med egna tankar. Resans jordanske guide ger även en inblick i det moderna Jordanien med allt vad det innebär.

Välkommen till en verkligen unik resa!

Resans karaktär: Kräver normal grundkondition och fungerande leder för att kunna njuta av resans olika exkursioner och visningar

Programmet i korthet:

Dag 1) Några timmars flygres, vilken tog tre månader under korsriddartiden.

Dag 2) Historiska städer - höjdpunkter i ammoniternas högborg (Amman) & det romerska Jerash.

Dag 3) Johannes dopplats vid Jordan och hans öde vid Macharios, Rubens Madaba, Moses berg Nebo och gamla Kungsvägen mot Petra.

Dag 4) Klippstaden Petra genom en arkeologs ögon - nya upptäckter och teorier.

Dag 5) Expedition till utgrävningsplatsen på Arons berg i Petra

Dag 6) Från Korsriddare till stad samtida med det äldsta Jeriko och vidare till syndens näste - Sodom

Dag 7) Rekreation vid Döda havets strand

Dag 8) Hemfärd med unika erfarenheter och upplevelser

Titta & Läs:

Vill du se SVT:s resereportage med Richard Holmgrens arbeten i Petra, så gör du det här: <http://www.arcdoc.se/se/-19719623>

Är du intresserad av att läsa om Svenska Dödahavsexpeditionens arbete inför besöket vid Döda havet – så kan du beställa boken

”Arkeologer i Bibelns Sodom” här: <http://www.arcdoc.se/se/-18759346>

3/10: ”Över Jordanfloden”

Resan går med reguljärflyg till Amman. Efter ankomsten far vi med buss till centrala Amman. Under turen introduceras du i veckan genom Jordanien av er guide och reseledare, arkeologen Richard Holmgren. Vi checkar in på vårt hotell och äter middag.

4/10: ”Från världens äldsta kulturer till en apostlarnas stad”

Efter frukost bekantas du med vår jordanske och engelsktalande guide som stundom kommer att berika oss med kunskap om Jordaniens politik och sedvänjor samt kulturhistoria. Richards svensktalande guidning tar dig först genom centrala Amman där du möter kulturer från stadens äldsta historia fram till de översta kulturlagren. Du får en inblick i arkeologi, hur städer skapas och var man hittar dem. Färden går vidare norrut och på vägen bekantar vi oss med Ammans olika stadsdelar och försöker förstå hur landskapet förändrats under de senaste 8000 åren. Vi far vi genom de högre, svalare och skogbeklädda delarna av Jordanien och passerar ytterligheter från patriarken Jakobs ”blå flod” till palestinska

flyktlingläger. Vår destination är den kanske bäst bevarade romerska staden utanför Rom – Jerash.

Vi äter en vällsmakande lunch innan vi besöker den romerska provinsstaden. Här finns magnifika lämningar av gator, tempel, teatrar och andra publika byggnader av en sällan skådad bevaringsgrad. Vi försöker förstå hur en stad förändras genom de olika folk som bebott den och vi väcker liv i byggnader genom nya arkeologiska utgrävningsresultat. Det blir en vandring i en stad som var typisk att besöka för apostlarna och under en vacker solnedgång tar vi oss tillbaka till Amman för att smälta intryck och middag på hotellet.

5/10: ”Johannes Döparens gärning och öde vid Jordanfloden och Macharios, Moses berg samt den gamla handelsvägen mot Petra”

Efter frukost far vi mot världens lägsta punkt, över 400 meter under havsnivån. Här gör vi en dubbel djupdykning i ett fascinerande besök vid de antika lämningarna av Johannes Döparens dopplats. Efter fredsförhandlingarna mellan Jordanien och Israel 1994 öppnades nya

områden för arkeologiska undersökningar.

Fyndet av dop-bassänger och kyrkor blev en mycket kontroversiell upptäckt, men idag vet vi att detta är platsen som man sedan bysantinsk tid identifierade som platsen för Johannes dop av Jesus. Här gör du dig bekant med historien om Johannes och eremitlivet men också intressanta arkeologiska tvister som sällan lyfts fram. På den varma och fossilt vita havsbotten vandrar du genom tamariskskog och tidigkristna lämningar, dit pilgrimer och andra besökare sökt sig för att bevitna och bruka resterna av forna doptraditioner. Platsen invigdes så sent som år 2000 av Påven Johannes Paulus II och år sedan dess, likt under antiken, en viktig pilgrimsort.

Efter detta bär det iväg uppför branten mot berget Nebo. Platsen är känd som det berg där Moses folk blickade ut över det heliga landet innan passagen över Jordanfloden. Vi kommer att se ut över både Jeriko och möjligen även skymta Jerusalem om sikten är god. Avstånden är korta. Här finns en utgrävd och restaurerad kyrka som återfanns 1933 – vi diskuterar hur den tidiga kyrkan identifierade platserna för de

Bibelarkeologisk resa – med arkeologen Richard Holmgren 3- 10 okt 2018

gammatestamentliga berättelserna. Sedan åter vi lunch vid en näraliggande och traditionell restaurang i staden Madaba – eller platsen för Rubens stam om ni så vill. Staden erövrades av Moabs kung Mesa på 800-talet f.Kr. och återvanns senare av Mackabéerna.

Vår färd fortsätter via Kungsvägen - den gamla handelsväg som förenade Jordaniens tre forna bergsområden Ammon, Moab och Edom. På vägen passerar vi den djupa Moabdalen, det bibliska Arnon och vid staden Kerak styr vi mot "Desert Highway" för att under tidig kväll nå klipptaden Petra. Vi kommer att bo i anslutning till den moderna delen av antikens Petra vid namn Wadi Musa - Moses dal. Här åter vi middag på hotellet och gör oss förtjänta av en god sömn.

6/10: "Petra – gudar, präster, profeter, tempel och offerplatser i en stad hälften så gammal som tiden"

Petra är storslaget, lämningarna omfattar cirka en mil i diameter. Denna dag rör vi oss i stadens centrala delar och väljer även vägar som arkeologerna föredrar vid sidan om turiststråken. Richard har arbetat med utgrävningar i Petra under 15 år och kan området i detalj. Vi närmar oss monumentens Petra genom att gå den beryktade hålvägen som leder genom bergen fram till "faraos skattkammare", el-Khazneh. Detta är förmodligen en av de mest spektakulära vyer man kan uppleva som resenär. Vi fortsätter genom den yttre hålvägen och fram till den stora teatern för att sedan ta den antika och storslagna pilgrimsleden upp mot den höga offerplatsen, al-Madba. Vägen skriker av mystik och slingrar sig fram mellan rosenröda klippor. Från altaret på bergets topp har vi en fantastisk utsikt över Petra som också är en utmärkt position för att återberätta den antika stadens religion. Richard bekantar dig med spännande aspekter på de första kristna i Petra samt hur staden lämningar kan belysa Gammatestamentliga frågor om gudsuppfattning och religion. Färden går vidare via Farasa-dalen där vi besöker ett flertal grav- och tempelmonument innan vi når det inre av stadens delvis utgrävda lämningar. Vi lär oss datera keramik och intar sedan en senare lunch inne i Petra. Resterande tid exploaterar ni på egen hand. Petra har över 700 monument och man kan efter Richards rekommendationer besöka det man vill (och har ork till). Vid solnedgången är vi tillbaka på hotellet, där du kan vila ut inför

middagen.

7/10: "Moses bror Arons heliga berg och utgrävningarna av ett förlorat pilgrimscentrum"

Efter frukost ger vi oss iväg på en gåttur tillbaka in i Petra - vi vandrar på egen hand till angiven plats där beduinernas riddjur eller jeepar väntar på oss med vatten och matboxar. Vi tar oss sedan några kilometer söderut där vi via stigar och i lugnt gemak bestiger det heliga Arons berg. Platsen är en pilgrimsort för judar, muslimer och kristna och det är platsen där Moses äldre bror Aron sägs vara begravd - berget Hor. Efter ett papyrusfynd i Petra, i slutet av åttiotalet, avslöjade ett testamente en plats som omnämns som den helige översteprästens Arons hus. Detta föranledde utgrävningar uppe på Arons berg. Upptäckten av en stor basilika och ett pilgrimscenter väckte nytt liv i ett Petra alla trodde var på nedgång. Holmgren har grävt på berget för Helsingfors Universitet och vi tar oss in på utgrävningsplatsen för att titta närmare på Arons hus, unika arkeologiska fynd och platsen för det läger som utgjort basen för de mer än tio år långa utgrävningarna. Det är inte många av Petras besökare som hittar uppför bergets sluttningar och utgrävningsplatsen är annars stängd för de som hittar dit. Vi använder den gamla pilgrimsled som utgrävningsteamet iordningsställde för att karavaner skulle kunna förse utgrävningen med kost och vatten. Besöket är garanterat upplevelserikt och lunchboxen intas framför en fantastisk vy över Wadi Araba. På vägen kommer vi också passera antika gravar som fortfarande bebos av traktens lokala beduiner. Vi återkommer till Petra och vidare till hotellet med middag vid kvällen.

8/10: "Korsriddare, städer äldre än keramik samt Svenska Dödahavsexpeditionens upptäckter vid Döda havet – bibliska Sodom"

Efter en lite senare frukost, går vår färd idag en bit västerut för att ta oss till "Lilla Petra", eller al-Beida. Först stannar vi till vid en besynnerlig plats som skriker av upptäckarglädje - den för turister annars gömda korsriddarborgen al-Wueira. Borgen ligger dolt insprängd bland ingefärsformade klippor. Senare når vi fram till al-Beida där vi besöker en liten men strategiskt viktig kopia av det stora Petra. Det var här karavanerna stannade och slog läger eftersom de inte kunde ta sig in i staden Petra p.g.a. platsbrist.

Lilla Petra ruvar på en samling bankettsalar som ligger inne i en sval dalgång. Platsen ruvar dock på en mycket äldre lämning som vi även ska besöka - en 9000 år gammal bosättning med belägg för en tid som speglar Petra i ett helt annat ljus. Platsen är samtida med Jerikos äldsta tid och vi undersöker dessa första bönders vardag och religion.

Sedan bär det ned mot Döda havets östra kust. Här når vi en besynnerlig plats – det område som historiskt ofta identifierades som platsen för de bibliska städerna Sodom och Gomorra. Här har er ciceron arbetat med utgrävningar sedan 1994, där expeditionen tror sig ha lokaliserat biskopssätet Sodoma, vilket uppfördes där man tänkte sig platsen för det förstörda Sodom. Med en arkeologisk och kulturhistorisk förståelse för områdets lämningar så kommer du även att gå över de murar som legat till grund för berättelsen om det ödelagda Sodom. Vi tittar på keramik och lämningar som är unika för en plats utanför den gängse kartbilden. Färden går sedan vidare norrut och följer Dödahavets strandlinje för att nå vårt lyxösa hotell under senare delen av eftermiddagen. Detta är platsen där du kan vila upp benen, insupa intryck och svala drycker och tittar du rakt över sjön så ser du fyndplatsen för Dödahavsrullarna, Qumran. Middag på hotellet.

9/10: "Nihil agere delectat – Härligt att inte göra någonting"

Från gårdagens kvällsavgkoppling vid hotellet kan du idag glädjas av bad och olika flytkonster i Döda havet. Vakna på lyxigt boende och njut av att inte passa några tider, smält kunskap och intryck och ta en lång och lyxig frukost med Dödahavsbris. Hotellet äger flera utmärkta faciliteter i form av barer, matställen, bad i bassänger samt en spanläggning med relaxavdelningar för tex massage. Döda havets vatten finns till förfogande hela dagen med sin otroliga flytkraft och hälsolera. Under kvällen åter vi en gemensam avslutningsmiddag.

10/10: "Något att berätta"

Efter frukost är du redo att lämna hotellet för att fara mot flygplatsen i Amman. Hemma väntar reseberättelser och bokhandlare som gnuggar händerna för att sälja läsning av sådant som fascinerat till fortsatt kunskap. Väl mött till en resa med de absolut bästa upplevelser du kan få i Petra och Jordanien spalter